Klapalekiana, **34**: 139-146, 1998
ISSN 1210-6100

Doc. Ing. Miroslav Čapek, DrSc. - sedmdesátník

Doc. Čapek se dožil při tělesné i duševní svěžesti sedmdesáti let. Je předním naším, evropským a světovým odborníkem v důležité čeledi blanokřídlých - lumčíkovitých a rovněž známým odborníkem v ochraně lesů, lesnické entomologii a zoologii. Téměř 40 let pracoval na Slovensku v rezortním lesnickém výzkumném ústavu ve Zvolenu, na jeho výzkumné stanici v Banské Štiavnici a byl po 25 let jejím vedoucím. 18 let vedl odbor ochrany lesů a myslivosti tohoto ústavu.

Doc. Čapek se narodil 24. srpna 1927 ve vísce Bezděkov (okr. Havlíčkův Brod) jako syn státního zaměstnance. Mládí prožil m.j. i v Užhorodě na tehdejší Podkarpatské Rusi a v Brně, kde vystudoval reálné gymnázium (1946). Jeho profesorem tam byl známý ichneumonolog Dr. F. Gregor. Po vystudování brněnské lesnické fakulty, krátké praxi a vojenské základní službě nastoupil v Banské Štiavnici u tehdejšího Výzkumného ústavu lesního hospodářství, kde působil až do odchodu do důchodu v r. 1991. Spolupracoval tam se zoology a entomology jako J. Lemarie, V. Pašek, J. Patočka a F. J. Turček. Zde nastoupil vědeckou aspiranturu se specializací entomologie a jeho školiteli byli K. Čermák a J. Patočka. Soustředil se na problematiku biologického boje s hmyzími škůdci, zejména jedle, dubu, smrku a borovice. Už v r. 1953 se specializoval na čeleď Braconidae, podle doporučení J. Šnofláka a Z. Boučka. Bylo to odvážné rozhodnutí, protože tato skupina byla málo probádaná a velmi obtížná, zvlášť při odloučenosti pracoviště, nedostatku literatury, porovnávací sbírky apod. I když byl ve velké míře pověřován praktickými úkoly a své specializaci mohl věnovat jen část času, přinesla jeho houževnatost a cílevědomost brzy výsledky.

Řešení úloh biologického boje a jazykové znalosti ho přivedly ke spolupráci s Commonwealth Institute of Biological Control, zejména při introdukci entomofágů některých škůdců do Kanady. Přispělo to k úspěchu při ucházení se o roční postgraduální stáž v Kanadě, kterou absolvoval v l. 1962-63 v Research Institute of Biological Control v Belleville, Ont. Jeho vedoucím tu byl známý odborník B. P. Beirne. V rámci stipendia mohl též studovat sbírkový material v světově proslulých muzeích v Ottavě, Washingtonu a rovněž v Londýně a navázat styk s tehdejšími předními brakonidology W. R. Masonem, C. F. W. Muesbeckem a G. E. J. Nixonem.

Doc. Čapek nelitoval finančních obětí na nákup odborné literatury, tematické cesty do zahraničí a entomologické či zoologické kongresy, symposia apod. (např. ve Vídni, 1960, Paříži, 1962, Washingtonu, 1963, Londýně 1964, Moskvě 1968). Dalším zdrojem poznatků a zkušeností byla jeho obsáhlá vědecká korespondence.

Věnoval se především larvální taxonomii lumčíků, dále jejich hostitelským vztahům a bionomii. Z těchto studií vyplynuly zásahy do systematiky taxonů skupin rodu a čeledi, postavené dosud hlavně na studiu dospělců. Některé rody přeřadil do jiných tribů, vytvořil nový tribus a podčeleď apod. Tyto změny byly mezinárodní hymenopterologickou vědeckou veřejnos-

tí pozitivně přijaty. Jeho zásluhy ocenilo 9 zahraničních brakonidologů i tak, že po něm pojmenovalo 9 pro vědu nových druhů lumčíků. Rovněž v lesnické entomologii a ochraně lesů přispěl nemalou mírou k rozšíření poznatků o mnohých škůdcích, o jejich přirozených nepřátelích a o biologickém boji proti nim. Výsledky uveřejnil ve více než 200 publikacích, z toho 15 knižních; přes 40 prací věnoval přímo lumčíkům.

Úspěšně k nám introdukoval některé užitečné entomofágy, např. z jižní Evropy *Anastatus disparis* Rusch. a *Ooencyrtus kuvanae* How. proti *Lymantria dispar* L. a z Kanady *Cotesia hyphantriae* Ril. proti *Hyphantria cunea* Drury.

Až do odchodu do důchodu zůstal věrný pracovišti v Banské Štiavnici. Jeho zásluhy ocenila Slovenská entomologická spoločnosť pri SAV udělením čestného členství. Jako důchodce se však vrátil do města svých studií, Brna, kde je i nadále velmi vědecky aktivní. Do dalších roků mu přejeme pevné zdraví, dobrou pohodu a další pracovní a vědecké úspěchy.

Jan Patočka

BIBLIOGRAFIE - BIBLIOGRAPHY

Braconidae

1. 1956 Nový rod a druh lumčíka ze Slovenska. (A new genus and species of Braconidae from Slovakia). *Zool. Listy*, 5: 285-287.
2. 1957 Dva pozoruhodné druhy lumčíků ze Šnoflákovy sbírky. (Zwei bemerkenswerte Braconidenarten aus der Sammlung von Prof. Šnoflák). *Čas. Čs. Společ. Entomol.*, 54: 104.
3. 1957 Apanteles murinanae nov. spec., ein neuer Parasit des Tannentriebwicklers. *Mitt. Schweiz. Entomol. Ges.*, 30: 119-126 (& H. Zwölfer).
4. 1958 Revision der europäischen Arten der Gattung Cosmophorus Ratz. *Acta Entomol. Mus. Nat. Pragae*, 32: 151-169.
5. 1959 Beitrag zur Kenntnis der europäischen Arten der Gattung Streblocera Westwood. *Čas. Čs. Společ. Entomol.*, 56: 343-354 (& J. Šnoflák).
6. 1960 Zoznam parazitov dochovaných z hmyzích škodcov vo VÚLH v B. Štiavnici. 1. č. - hostitelia lumčíkov. (Verzeichnis der Parasiten, die aus schädlichen Insekten an VÚLH in B. Štiavnica erzogen wurden. 1. T. - Wirte der Brackwespen). *Ved. Práce VÚLH v B. Štiavnici*, 1: 197-212.
7. 1963 Taxonomy of immature stages of Braconidae. *Res. Rep.* (Res. Inst., Belleville, Ont.), 1962-1963: 18.
8. 1965 The classification of Braconidae in relation to host specificity. *Proc. 12. Internat. Congr. Entomol. London*: 98-99.
9. 1969 An attempt at a natural classification of the family Braconidae based on various unconventional characters. *Proc. Entomol. Soc. Washington*, 71: 304-312.
10. 1970 A new classification of the Braconidae based on the cephalic structures of the final instar larva and biological evidence. *Canad. Entomol.*, 102: 846-875.
11. 1970 Taxonómia lariev lumčíkov, Braconidae. (The taxonomy of braconid larvae). *Ved. Práce VÚLH Zvolen*, 12: 243-279.
12. 1971 The classification of Braconidae from the viewpoint of their biology. *Trudy 13. Meždunar. Entomol. Kongr. Moskva*, 1: 120-121.
13. 1972 Zoznam parazitov dochovaných z hmyzích škodcov. 5. č. - lumčíky. (Verzeichnis der aus Schädlingsinsekten erzogenen Parasiten. T. 5 - Die Brackwespen). *Entomol. Probl.*, 10: 125-140.
14. 1973 Key to the final instar larvae of Braconidae. *Acta Inst. Forest. Zvolen.*, 4: 257-267.
15. 1975 Príspevok k poznaniu pozoruhodných druhov lumčíkov. (Contribution to knowledge of some noteworthy species of Braconidae). *Biológia* (Bratislava), 30: 815-820.
16. 1977 Vývoj poznání čeledi lumčíkovitých v ČSSR. (The development of knowledge of the family Braconidae in Czechoslovakia). *Zpr. Čs. Zool. Společ.*, 10-12: 63-64.
17. 1978 On the life history of Aridelus egregius, a parasite of European Coptosoma (Het., Plataspidae). *Acta Entomol. Bohemoslov.*, 74: 243-254 (& J. Davidová-Vilímová).
18. 1978 A new genus and a new species of Euphorinae from southern Poland. *Pol. Pismo Entomol.*, 49: 215-221 (& Z. Capecki).
19. 1981 Vzájomné vzťahy lumčíkov a lesnej fauny. (Mutual relations of braconids and forest entomofauna). *Lesnictví*, 27: 1005-1016.
20. 1982 Beitrag zur Kenntnis der Brackwespenfauna der Gebirgswälder in der ČSSR. *Acta Mus. Reginaehrad., Ser. A.*, Suppl. 1980: 26-28.

21. 1983 Relationships and taxonomic placement of the genus Blacus. *Contrib. Amer. Entomol. Inst.*, 20: 119-124.
22. 1984 Braconids as parasites of forest insect pests. *17. Internat. Congr. Entomol.*, Abstr. Vol.: 604.
23. 1985 Lumčíky ako parazity hmyzových lesných škodcov. (Braconids as parasitoids of insect forest pests). *Lesn. Čas.*, 31: 199-212.
24. 1985 Annotirovannyj spisok brakonid - parazitov neparnogo šelkoprjada (Lymantria dispar L.). (Annotated list of braconids - parasitic of gypsy moth). *Inform. Bjull. VPS MOBB*, 10: 32-37.
25. 1986 Lumčíkovité ako parazitoidy podkôrnych a drevokazných škodcov duba - vektorov tracheomykóz. (The braconids as parasitoids of oak bark mining and wood boring insects - carriers of tracheomycoses). *Biológia* (Bratislava), 41: 535-542.
26. 1988 Die Bedeutung der larvalen bzw. anderen unkonventionellen Merkmale für die Klassifikation der Brakoniden. *12. Meždunar. Simp. Entomofaun. Sredn. Evr. Kijev*: 38.
27. 1988 Lumčíkovité ako parazitoidy húseníc podobníkovitých (Lep.: Sesiidae). (Braconids as parasitoids of clearwings larvae). *Entomol. Probl.*, 18: 193-209.
28. 1988 The Braconids as parasitoids of the gypsy moth, Lymantria dispar L. (Lep.). *Acta Inst. Forest. Zvolen.*, 7: 77-91.
29. 1988 The species of Aulacidae in Czechoslovakia. *Acta Entomol. Bohemoslov.*, 85: 231-233 (& J. Šedivý).
30. 1989 Stav poznania čeľade lumčíkovitých na Slovensku. (The knowledge of the family Braconidae in Slovakia). *Práce Slov. Entomol. Spoloč. SAV*, 7: 173-178.
31. 1989 The identity of Apanteles dioryctriae Wilk. and murinanae Čap. & Zwölf. *Lesnictví*, 35: 995-1001.
32. 1989 Orgilus hofferi Čapek sp. n., pp. 92-94. In: Taeger A.: *Die Orgilus-Arten der Paläarktis.* Arb. Inst. Pflanzenschutzforsch., Kleinmachow, 260 pp.
33. 1989 Lumčíkovité ako parazitoidy bzdôch (Het.). (Braconids as parasitoids of bugs). *Entomol. Probl.*, 19: 23-31.
34. 1990 Braconids associated with insects inhabiting thistles (Asteraceae, Cynaroideae). *Acta Entomol. Bohemoslov.*, 87: 262-277 (& H. Zwölfer).
35. 1990 Lumčíkovité ako parazitoidy obaľovačovitých škodiacich na lesných drevinách. (Braconids as parasitoids of tortricids injuring forest tree species). *Entomol. Probl.*, 20: 211-238.
36. 1992 New and interesting Braconid species from East Mediterranean Region. *Biológia* (Bratislava), 47: 135-141.
37. 1992 A revision of the genus Microtypus Ratzeburg. *Zool. Meded.*, 66: 323-338 (& C. van Achterberg).
38. 1995 Microctonus lipari sp. nov., a new parasitoid of adult Liparus weevils in the Czech Republic. *Entomofauna*, 16: 21-28 (& P. Starý).
39. 1995 Hymenoptera: Ichneumonoidea 1, Braconidae, pp. 251-254. In: Rozkošný R. & Vaňhara J. (eds.): Terrestrial invertebrates of the Pálava Biosphere Reserve of UNESCO II. *Fol. Fac. Sci. Natur. Univ. Masaryk. Brunensis, Biol.*, 93: 209-408.
40. 1995 Význam larválnej taxonómie a poznatkov z bionómie pre klasifikáciu vyšších taxónov hmyzu na príklade čeľade lumčíkovitých. (Die Bedeutung der Larvaltaxonomie und Angaben über die Bionomie als Grundlage für die Systematik höherer Taxone der Insekten am Beispiel der Familie der Brackwespen). *Entomofauna Carpathica*, 7: 98-101.
41. 1997 Lepidoptera as hosts of braconids. *Biológia* (Bratislava), 52: 327-329.
42. 1997 The Braconidae (Hym.) in the collections of the Musée cantonal de Zoologie, Lausanne. *Litterae Zool. (Acta Mus. Canton. Zool. Lausanne)*, 2: 25-163 (& C. Hofmann).
43. 1998 Braconidae from Afghanistan in the collections of the Moravian museum. *Acta Mus. Moraviae, Sci. Biol.*, 82: 173-190 (& V. I. Tobias and P. Lauterer).

Lesnická entomologie - Forestry entomology

1. 1954 Škody spôsobené chrobákmi na topoľoch Žitného ostrova. (Damage caused by Coleoptera on poplars in Žitný ostrov, South Slovakia). *Les*, 1: 20-28 (& K. Charvát).
2. 1955 Několik poznámek o cizopasnících housenek makadlovky cerové Tachyptilia disquei Meess. (Some notes on larval parasites of Tachyptilia disquei Meess). *Zool. Entomol. Listy*, 4: 29-32.
3. 1956 Príspevok k poznaniu parazitov húseníc obaľovača Epiblema nigricana H. S. (A contribution to the knowledge of larval parasites of the fir budworm Epiblema nigricana H. S.). *Biológia* (Bratislava), 11: 597-605.
4. 1956 Príspevok k poznaniu medzihostiteľov parazitov dubových obaľovačov Tortrix viridana L. a T. loefflingiana L. (A contribution to the knowledge of alternate hosts of parasites on the oak tortricids Tortrix viridana L. and T. loefflingiana L.). *Lesn. Čas.*, 2: 320-330.
5. 1957 Poznámky o faune korún duba plstnatého v štátnej prírodnej rezervácii „Kováčovské kopce" pri Štúrove na južnom Slovensku. (Notes on crown fauna of Quercus pubescens Wild. in the Nature Reserve "Kováčovské kopce" near Štúrovo in South Slovakia). *Ochr. Přír.*, 12: 144-145 (& J. Patočka and K. Charvát).
6. 1957 Beitrag zur Kenntnis der Entomophagen von Pityokteines vorontzovi Jac. und anderen Tannenborkenkäfern. *Zeitschr. Angew. Entomol.*, 41: 277-284.
7. 1958 Choroby, parasiti a episiti jedlového obaleče Choristoneura murinana Hb. v kalamitní oblasti středního Pohroní. (Diseases, parasites and predators of Choristoneura murinana Hb. from its outbreak in Central Slovakia). *Lesn. Čas.*, 4: 46-70 (& R. Obrtel and J. Weiser).

8. 1959 Beitrag zur Kenntnis der Zwischenwirte der parasitischen Insekten von Eichenschädlingen (Lep.) in der Slowakei. *Verhandl. 4. Internat. Pflanzenschutzkongr. Hamburg 1957*, 1: 999-1001.
9. 1960 Chemické ošetrenie jedlín (Chemical treatment of fir stands damaged by Choristoneura murinana), pp. 218-219. In: Dérer L. & Korpeľ Š. (eds.): *Jedľa na Slovensku. (Fir in Slovakia).* Vyd. SAV, Bratislava, 236 pp.
10. 1960 Nový spôsob boja proti obaľovačovi jedľovému. (New method of controlling the fir budworm - Choristoneura murinana Hb.). *Les*, 16: 165-167.
11. 1961 Zur Kenntnis der Raupenparasiten des Tannenknospenwicklers Epinotia nigricana H. S. *Zeitschr. Angew. Entomol.*, 48: 75-93.
12. 1961 Kalamita obaľovača smrekovcového Zeiraphera diniana Guen. na smreku v oblasti Prašivej. (The outbreak of Zeiraphera diniana Guen. on spruce in the area of Prašivá). *Lesn. Čas.*, 7: 260-271.
13. 1961 Zoznam parazitov dochovaných z hmyzích škodcov na VÚLH v B. Štiavnici. Č. 2 - hostitelia tachín - Tachinidae (Dipt.). (List of parasites reared from injurious insects in the Forest Research Institute in B. Štiavnica. Pt. 2 - hosts of Tachinidae). *Ved. Práce VÚLH B. Štiavnica*, 2: 231-240.
14. 1962 Über den Einfluss des Kahlfrasses von Zeiraphera diniana Guen. auf. den jährlichen Zuwachs der Fichte. *Schweiz. Zeitschr. Forstwes.*, 113: 635-642.
15. 1962 Synparasisitische Beziehungen der Tannenlepidopteren in der Slowakei. *Verhandl. 11. Internat. Kongr. Entomol. Wien 1960*, 2: 706-711.
16. 1962 Príspevok k poznaniu korunovej fauny článkovcov na duboch Slovenska, predovšetkým so zreteľom na rad Lepidoptera. (A contribution to the knowledge of Arthropod fauna of oak canopy in Slovakia with special reference to the order Lepidoptera). *Biol. Práce SAV*, 8(5): 1-156 (& J. Patočka and K. Charvát).
17. 1963 Neuere Kenntnisse aus der Bionomie der Raupenparasiten von Choristoneura murinana Hb. und Epinotia nigricana H. S. *Zeitschr. Angew. Entomol.*, 51: 137-141.
18. 1963 Príspevok k poznaniu korunovej fauny článkovcov v jedlinách postihnutých kalamitou obaľovača jedľového. (Choristoneura murinana Hb.). (A contribution to the knowledge of canopy fauna of fir defoliated by Choristoneura murinana). *Ved. Práce VÚLH B. Štiavnica*, 4: 209-236 (& J. Patočka).
19. 1963 Zoznam parazitov dochovaných z hmyzích škodcov vo VÚLH v B. Štiavnici. Č. 3 - hostitelia lumkov (Ichneumonidae), chalcíd (Chalcidoidea), proktotrupídov (Proctotrupoidea) a betylídov (Bethylidae). (List of parasites reared from injurious insects in the Forest Research Institute in B. Štiavnica. Pt. 3 - Hosts of Ichneumonidae, Chalcidoidea, Proctotrupoidea and Bethylidae). *Ved. Práce VÚLH B. Štiavnica*, 4: 239-272.
20. 1964 Einige Erfahrungen mit der Anwendung von Bacillus thuringiensis Berl. gegen die Forstschädlinge. *Entomophaga, Mem. H.S.*, 2: 337-339 (& A. Hešková).
21. 1969 Zur Problematik der Insektenparasiten des Fichtennestwicklers Epinotia tedella (Cl.). *Sborn. Vys. Školy Zeměděl. Brno, Ř. C, Spisy Lesn. Fak.*, 38(317): 271-283 (& J. Křístek and J. Oehlke).
22. 1970 Zoznam parazitov dochovaných z hmyzích škodcov. Č. 4 - tachíny a mäsiarky (Dipt.). (List of parasites reared from injurious insects. Pt. 4 - hosts of Tachinidae and Sarcophagidae). *Poľnohospodárstvo*, 16: 254-268 (& J. Čepelák).
23. 1970 Porovnanie trvalých výskumných plôch z hľadiska výskytu niektorých abiotických a biotických poškodení. (Comparison of permanent experimental plots from the viewpoint of occurrence of some abiotic and biotic damage). *Zborn. Prác TANAP*, 12: 313-334 (& R. Leontovyč).
24. 1970 On the possibility of biological control of North American goldenrods in Europe. *Proc. 1st Internat. Symp. Biol. Control of Weeds, Delémont 1969*: 1-3.
25. 1971 Výsledky pokusov s introdukciou vaječných parazitov mníšky veľkohlavej na Slovensku. (Results of experiments with the introduction of egg parasites of Lymantria dispar L. into Slovakia). *Lesn. Čas.*, 17: 127-137.
26. 1971 The possibility of biological control of imported weeds of the genus Solidago L. in Europe. *Acta Inst. Forest. Zvolen.*, 2: 427-441.
27. 1971 Population changes of certain oak defoliators (Lep.) in Slovakia. *Acta Inst. Forest. Zvolen.*, 2: 459-485 (& J. Patočka).
28. 1972 Výsledky výskumu parazitov listožravých škodcov duba a jedle na Slovensku. (Results of studying parasites of oak and fir defoliators in Slovakia). *Stud. Geogr.*, 29: 165-168.
29. 1973 Výsledky štúdia vplyvu entomofágov na niektorých listožravých škodcov dubov počas ich latencie. (Results of studying the influence of entomophages on some oak defoliators during their low population density). *Ved. Práce VÚLH Zvolen*, 18: 187-202.
30. 1974 Verwendung von Lymantria dispar - Pheromon zur Kontrolle des Vorkommens und der Flugdauer von Lymantria monacha L. und L. dispar L. *Anz. Schädlingsk., Pflanzenschutz, Umweltschutz*, 47: 59-62 (& V. Skuhravý and R. Hochmut).
31. 1974 Použití syntetického feromonu k sledování početních stavů bekyní Lymantria monacha L. a L. dispar L. v ČSSR. (The application of synthetic pheromones in the population counts of Lymantria monacha L. and L. dispar L. in Czechoslovakia). *Lesnictví*, 20: 219-230 (& R. Hochmut and V. Skuhravý).
32. 1974 Využitie lákavých látok - feromónov na kontrolu a ničenie motýľov spôsobujúcich škody v lesnom hospodárstve. (The application of attractants - pheromones for counting and controlling defoliating moths in the forests). *Les*, 30: 254-256 (& J. Patočka).

33. 1974 Sledování výskytu bekyně mnišky a bekyně velkohlavé pomocí synteticky vyrobeného feromonu. (The counting of population density of Lymantria monacha L. and L. dispar L. with synthetic pheromone). *Agrochémia*, 14: 252-253 (& V. Skuhravý and R. Hochmut).
34. 1978 K poznaniu parazitov niektorých listožravých škodcov lesných drevín na Slovensku. (Notes on parasites of some defoliators of forest tree species in Slovakia). *Ved. Práce VÚLH Zvolen*, 26: 147-167.
35. 1979 Vplyv orientácie feromónových lapákov na ich atraktivitu pre mníšku veľkohlavú (Lymantria dispar L.). (The influence of pheromone traps orientation on their attractivity for gypsy moth). *Lesnictví*, 25: 301-306.
36. 1981 Škodlivé faktory v dubinách SSR. (Harmful factors in oak forests of the Slovakia). *Ved. Práce VÚLH Zvolen*, 31: (& J. Patočka and R. Leontovyč).
37. 1981 Zoznam parazitov dochovaných z hmyzích škodcov. Č. 7 - tachíny a mäsiarky. (List of parasites reared from injurious insects. Pt. 7 - Tachinidae and Sarcophagidae). *Poľnohospodárstvo*, 27: 321-332 (& J. Čepelák).
38. 1981 Bedeutung der mediterranen Insektenarten als Forstschädlinge in der Slowakei. *Acta Entomol. Jugoslov.*, 17: 47-50.
39. 1983 The parasites of the European pine shoot moth, Rhyacionia buoliana Schiff. (Lep.) in Slovakia. *Acta Inst. Forest. Zvolen.*, 6: 51-62.
40. 1983 Zoznam blanokrídlych parazitov dochovaných z hmyzích hostiteľov. Č. 6. (List of hymenopterous parasites reared from insect hosts. Pt. 6). *Entomol. Probl.*, 17: 325-370 (& J. Šedivý and J. Hladil).
41. 1984 Wirtsbeziehungen der Forstschädlinge zu den Holzarten. *Verh. 10. Internat. Symp. Entomofaun. Mitteleurop., Budapest 1983*: 158-159 (& J. Patočka).
42. 1987 Možnosti biologickej ochrany proti vektorom hromadného hynutia dubov. (Possibilities of biological controlling the vectors of mass oak decline). *Ved. Práce VÚLH Zvolen*, 36: 169-182 (& S. Finďo and D. Brutovský).
43. 1987 Eichenwelken in der Slowakei. *Österr. Forstztg.*, 98: 51-52 (& R. Leontovyč).
44. 1988 Zum Vorkommen tierischer Schädlinge an Weisstanne in der Slowakei während der vergangenen 12 Jahre. *5. IUFRO-Tannensymposium, Zvolen 1987*: 387-393 (& J. Patočka).
45. 1989 Distribution of Lymantria dispar L. egg parasitoids in Slovakia. *Biológia* (Bratislava), 44: 933-939 (& J. Novotný).
46. 1990 Komplex parazitoidů pouzdrovníčka Coleophora serratella L. při jeho lokálním přemnožení v severních Čechách. (A complex of parasitoids of the case-bearer Coleophora serratella L. at its local mass outbreak in Northern Bohemia). *Lesnictví*, 40: 155-167 (& E. Kula, Z. Bouček, J. Šedivý and L. Vaca).
47. 1990 Skutečně skončilo hynutí jedle? (Has the fir dieback finished so?). *Lesn. Práce*, 69: (& R. Leontovyč).

Knihy, kapitoly knih - Books, book chapters

1. 1961 *Přirození nepřátelé jedlových škůdců z řádu Lepidoptera. (Natural enemies of fir defoliators of the order Lepidoptera).* Vyd. SAV, Bratislava, 160 pp.
2. 1964 Lumčíky (ako parazity) (Braconids as parasitoids), pp. 221-222, 233-237. In: Jasič J. (ed.): *Spriadač americký (Hyphantria cunea Drury).* Vyd. SAV, Bratislava, 324 pp.
3. 1981 Lumčíky z Rozsutca získané metódou svetelných pascí (Brackwespen aus Rozsutec gefangen mit der Methode der Lichtfallen), pp. 764-768. In: Janík M. & Štollmann A. (eds.): *Rozsutec.* Osveta, Martin, 1132 pp. (& J. Lukáš).
4. 1984 Rad Hymenoptera [200 hesel]. (Order Hymenoptera [200 entries]). In: Jasič J. (ed.): *Entomologický náučný slovník. (Encyclopaedia of entomology).* Príroda, Bratislava, 674 pp.
5. 1985 Biologický boj (Biological control), pp. 319-322, 373-376, 380-387, 390-391. In: Stolina M. (ed.): *Ochrana lesa. (Forest protection).* Príroda, Bratislava, 480 pp.
6. 1985 *Hromadné hynutie dubov na Slovensku. (Mass oak tracheomycosis in Slovakia).* Príroda, Bratislava, 112 pp. (& D. Brutovský, S. Finďo, J. Grék, J. Halaj, A. Hešková, J. Heško, J. Jančo, V. Kocian, R. Leontovyč, B. Maňkovská, J. Patočka, R. Petráš, A. Příhoda, F. Simančík, E. Sobocký, D. Surovec, L. Štefančík, L. Tužinský, J. Varínský and H. Zajac).
7. 1987 Lumčíci (Braconidae), pp. 38-43, 79-89. In: Starý B. (ed.): *Užitečný hmyz v ochraně lesa. (Beneficial insects in forest protection).* SZN, Praha, 104 pp.
8. 1988 *Výskumná stanica VÚLH v B. Štiavnici. (Research Station of the Forest Research Institute in Banská Štiavnica).* Príroda, Bratislava, 106 pp. (& L. Gregus, P. Húska, I. Ilkanič, R. Leontovyč, J. Novotný and D. Surovec).
9. 1988 Braconids, pp. 38-43, 79-89. In: Starý B. (ed.): *Atlas of insects beneficial to forest trees.* Elsevier, Amsterdam, 100 pp.
10. 1989 Family Braconidae, pp. 27-44. In: Šedivý J. (ed.): Check list of Czechoslovak insects, III - Hymenoptera. *Acta Faun. Entomol. Mus. Nat. Pragae*, 19: 1-194 (& J. Lukáš).
11. 1990 Brackwespen, pp. 39-44, 95-105. In: Starý B. (ed.): *Atlas der nützlichen Forstinsekten.* F. Enke Verlag, Stuttgart, 119 pp.
12. 1990 Brackwespen, pp. 39-44, 81-91. In: Starý B. (ed.): *Atlas der nützlichen Forstinsekten.* Dtsch. Landwirtsch. Verl., Berlin, 103 pp.
13. 1994 *Anglicko-slovenský a slovensko-anglický lesnícky a drevársky slovník. (English-Slovak and Slovak-English forestry and wood technology dictionary).* Ústav vých. vzdel. prac. LVH SR, Zvolen, 305 pp.
14. 1994 [25 hesel (25 entries)]. In: Poleno Z., Morávek F. & Sýkora P. (eds.): *Lesnický naučný slovník. (Encyclopaedia of forestry) I.* Min. zeměděl. ČR, Praha, 743 pp.

15. 1995 [16 hesel (16 entries)]. In: Poleno Z., Morávek F. & Sýkora P. (eds.): *Lesnický naučný slovník. (Encyclopaedia of forestry) II.* Min. zeměděl. ČR, Praha, 683 pp.

Studentská skripta - Lecture notes

1. 1976 Biologická obrana v ochraně lesů - současný stav, klady, a nedostatky, perspektiva uplatnění (Biological control in forest protection - contemporary situation, advantages and disadvantages, perspectivesof application), pp. 164-177. In: Hašek J. (ed.): *Aktuální problémy ochrany lesů. (Contemporary problems of forest protection).* VŠZ, Brno, 236 pp.
2. 1989 Stav a perspektivy biologického boje s lesními škůdci (Situation and perspectives of biological control), pp. 24-32. In: Křístek J. (ed.): *Integrovaná ochrana lesů. (Integrated forest protection).* VŠZ, Brno, 138 pp.

Krátké a informativní články - Short and informative articles

1. 1957 Zur Problematik der forstlichen Entomologie in der Slowakei. *Anz. Schädlingskde.*, 30: 17-23 (& K. Charvát and J. Patočka).
2. 1961 11. Medzinárodný entomologický kongres, Vídeň 1960. (11. International Congress of Entomology, Vienna 1960). *Lesn. Čas.*, 7: 72-75.
3. 1962 Biologické metódy boja proti lesným škodcom. (Biological methods of controlling forest pests). *Lesn. Čas.*, 8: 45-51
4. 1964 Forest entomological problems in Eastern Europe. *Docum. FAO/IUFRO Symp. Internat. Danger. Forest Diseases and Insects, Oxford*: 1-8.
5. 1966 Možnosti biologické ochrany proti lesnímu hmyzu ve střední Evropě. (The possibilities of biological control of forest insect pests in Central Europe). *Zpr. Lesn. Výzk.*, 12: 40-42.
6. 1967 K otázke možností využitia entomofágov v biologickom boji (The problems of exploiting entomophages in biological control), pp. 179-204. In: *Otázky Ochrany Lesov na Slovensku.* Vyd. SAV, Bratislava, 336 pp.
7. 1968 Über die Problematik der Erforschung von Entomophagen in der Erforschungsanstalt für Forstwirtschaft in Banská Štiavnica. *Acta Inst. Forest. Zvolen*, 1: 231-240.
8. 1970 Informationen über den Stand der Untersuchungen der biologischen Bekämpfung von Forstschädlingen in der ČSSR. *Tagungsber. Dtsch. Akad. Landwirtschaftwiss.*(Berlin), 110: 17-22.
9. 1973 Dvadsaťpäť rokov pracoviska ochrany lesov na VÚLH vo Zvolene. (25 Jahre der Arbeitstelle für Forstschutz an VÚLH Zvolen). *Ved. Práce VÚLH Zvolen*, 18: 9-17.
10. 1976 Súčasný stav a perspektivy aplikovanej lesnickej entomológie na Slovensku. (Contemporary situation and perspectives of applied forestry entomology in Slovakia). *Biológia* (Bratislava), 31: 140-143.
11. 1979 Ochrana na gorite v Čechoslovaškata socialističeska republika. (Forest protection in Czechoslovakia). *Gorsko Stopanstvo*, 40: 38-43 (& V. Jančařík).
12. 1980 Problematika ochrany lesov v jednotlivých funkčných typoch lesa. (Problems of forest protectionn in different functional types of forests). *Lesnictví*, 26: 77-80.
13. 1980 Blanokrídlovce (Hym.) ako škodcovia v lesných porastoch (Hymenoptera as the pests of forest stands), pp. 56-57. In: Hlavné škodlivé činitele v lesoch Slovenskej republiky. (Principal injurious factors in forests of the Slovak Republic). *Lesn. Štúdie*, 32: 1-94 (& R. Leontovyč, D. Brutovský, J. Jamnický, J. Konôpka and J. Patočka).
14. 1981 Diferenciácia zásad ochrany lesov v rôznych funkčných typoch lesov. (Differentiation of forest protection principles in different functional types of forests). *Zpr. Lesn. Výzk.*, 26: 26-27.
15. 1982 Doterajšie skúsenosti s biologickým bojom v ochrane lesov ČSSR a jeho vyhliadky do budúcna. (Contemporary experience with biological control in forest protection in Czechoslovakia and its perspectives in the future). *Lesn. Čas.*, 28: 285-292.
16. 1983 Lesnícka entomológia a jej súčasný stav na Slovensku. (Forestry entomology and its contemporary situation in Slovakia). *Práce Slov. Entomol. Spoloč. SAV*, 3: 25-31.
17. 1984 Výskum problematiky ochrany lesov z hľadiska integrovaných funkcií. (Research of forest protection problems from the stand point of their integrated functions). *Ved. Práce VÚLH Zvolen*, 34: 165-203 (& J. Patočka).
18. 1985 Súčasný stav ochrany lesov v SSR. (Contemporary situation of forest protection in Slovakia). *Les*, 41: 195-199.
19. 1986 Nové ochorenie smreka. (A new disease of spruce). *Les*, 42: 22-23.
20. 1986 Akutní žloutenka - nová choroba smrku. (Acute jaundice - a new disease of spruce). *Lesn. Práce*, 65: 278-279.
21. 1986 Znižovanie škôd spôsobovaných biotickými škodlivými činiteľmi (Reducing damage caused by biotic injurious factors), pp. 23-26. In: Greguš C. (ed.): *Syntéza úvodných prognóz lesného hospodárstva SSR do r. 2000. (Synthesis of introductory prognoses of forestry in Slovakia up to 2000).* Príroda, Bratislava, 96 pp.
22. 1986 Parazitoidy mníšky veľkohlavej. (Parasitoids of gypsy moth). *Spr. Slov. Zool. Spoloč.*, 12: 16.
23. 1987 Poškodzovanie lesov SSR a jeho prognóza do r. 2000. (Damage of forests in Slovakia and its prognosis until 2000). *Lesn. Čas.*, 33: 49-61 (& J. Konôpka and E. Sobocký).
24. 1987 Kalamity v lesích SSR (Calamities in the forests of Slovakia), pp. 62-67. In: Peřina V. (ed.): Stav a vývoj lesů ČSSR. (Situation and development of forests in Czechoslovakia). *Sborn. Čs. Akad. Zeměděl.*, 113: 1-86.

Popularizační články - Popularizing articles

1. 1956 Ze života cizopasného blanokřídlého hmyzu. (On the life-histories of parasitic Hymenoptera). *Živa*, 4: 221-222.
2. 1963 Biologický boj proti lesným škodcom. (Biological control of forest insect pests). *Svet Vedy*, 10: 216-218.
3. 1964 Bude - nebude? (K otázke prognózy výskytu medovice na lesních dřevinách). (What does the future have in store for us? - On occurrence of honeydew on forest trees). *Včelár*, 38: 130-131.
4. 1965 O lesoch a lesníctve v Kanade. (On the forests and forestry research in Canada). *Les*, 21: 84-86.
5. 1965 O lesích a lesnickém výzkumu v Kanadě. (On the forests and forestry research in Canada). *Lesn. Práce*, 44: 124-129.
6. 1967 Všeobecné úvahy o problematike boja so škodcami v Kanade. (General account of pest control in Canada). *Zpr. Lesn. Výzk.*, 13: 29-30.
7. 1971 Skúsenosti a poznatky v odbore ochrany lesov zo služobnej cesty do Gruzínskej SSR. (Experience and knowledge on forest protection gained during a business trip to Georgian SSR). *Lesn. Čas.*, 19: 319-320.
8. 1985 Perspektívy využitia lumčíkov v biologickom boji. (Perspectives of utilizing braconids in biological control). *Vesmír*, 64: 207-209.
9. 1987 Sú naše dubiny vážne ohrozené? (Are our oak stands seriously threatened?). *Vesmír*, 66: 457-464 (& O. Chovanec and R. Leontovyč).

Životní jubilea, nekrology - Anniversaries, obituaries

1. 1979 Za Dr. Ing. J. Lemarie. (In memory of Dr. Ing. J. Lemarie). *Les*, 35: 286-287 (& J. Patočka).
2. 1984 60th birthday of Prof. Ing. M. Stolina, DrSc. *Acta Entomol. Bohemoslov.*, 81: 240.
3. 1986 Doc. V. Martinek šedesátníkem. (Doc. V. Martinek - sextagerian). *Lesn. Práce*, 65: 46.
4. 1986 Sixtieth birthday of RNDr. J. Šedivý, DrSc. *Acta Entomol. Bohemoslov.*, 83: 157-158.
5. 1986 Sixtieth birthday of Doc. RNDr. J. Patočka, CSc. *Acta Entomol. Bohemoslov.*, 83: 158-160.
6. 1989 Za profesorom Ing. J. Škultétym. (In memory of Prof. Ing. J. Škultéty). *Fol. Venatoria*, 19: 355-356.
7. 1996 Za prof. JUDr. Ing. RTDr. F. Papánkem (1912-1995). (In memory of Prof. JUDr. Ing. RTDr. F. Papánek). *Lesnictví*, 42: 145-146.
8. 1996 The seventieth birthday of Doc. RNDr. J. Patočka, DrSc. *Biológia* (Bratislava), 51: 235.

Recenze knih - Book reviews

1. 1955 Kubiena W. L.: The soils of Europe. Illustrated diagnosis and systematics. *Lesn. Čas.*, 1: 152.
2. 1956 Telenga N. A.: Sem. Braconidae, podsem. Microgasterinae, podsem. Agathinae. *Zool. Listy*, 5: 95-96.
3. 1963 Carson R.: Silent spring. *Vesmír*, 42: 160.
4. 1968 Fischer M.: Revision der indoaustralischen Opiinae (Hym., Braconidae). *Zeitschr. Angew. Entomol.*, 61: 112.
5. 1973 Franz J. M. & Krieg A.: Biologische Schädlingsbekämpfung. *Lesn. Čas.*, 19: 434-437.
6. 1975 Schwenke W. u. Kol.: Die Forstschädlinge Europas, T. 1. *Lesn. Čas.*, 21: 296-298.
7. 1975 Schwenke W. u. Kol.: Die Forstschädlinge Europas, T. 2. *Lesn. Čas.*, 21: 409-410.
8. 1977 Delucchi V. (ed.): Studies in biological control. Int. biol. progr. 9. *Biológia* (Bratislava), 32: 159-160.
9. 1977 Tobias V. I.: Brakonidy Kavkaza. *Entomol. Obozr.*, 56: 934-935.
10. 1979 Schwenke W. u. Kol.: Die Forstschädlinge Europas, T. 3. *Lesn. Čas.*, 25: 167-170.
11. 1981 Sedlag U.: Biologische Schädlingsbekämpfung. *Lesn. Čas.*, 27: 327-328.
12. 1983 Lindner K.: Bibliographie der deutschen und der niederländischen Jagdliteratur von 1480 bis 1850. *Fol. Venatoria*, 13: 341.
13. 1987 Kukuča J.: Naša zem - jej meranie a zobrazovanie. *Vesmír*, 66: 436.
14. 1988 Tobias V. I.: Semejstvo Braconidae - brakonidy. Opredelitel' nasekomych evropejskoj časti SSSR. T. 3 Perepončatokrylyje, č. 4, č. 5. *Entomol. Obozr.*, 67: 437-438.
15. 1990 Korpeľ Š.: Pralesy Slovenska. *Vesmír*, 69: 104.
16. 1991 Keresztesi B.: Forestry in Hungary 1920-1985. *Lesn. Čas.*, 39: 77-79.
17. 1996 Papánek F.: Portugalsko-slovenský lesnícky slovník s ukážkami odborných textov a so slovenským registrom. *Lesnictví*, 42: 146.

On August 24, 1997, Doc. Ing. Miroslav Čapek, DrSc. celebrated his seventieth birthday. For almost 40 years, he worked as an entomogist in Banská Štiavnica at the Research Station of the Forest Research Institute in Zvolen, central Slovakia. He was engaged in the practical problems of forest insect pests, but his life's love is the family Braconidae (Hymenoptera). He has reached

an international level in this branch of entomology. He studied the braconid larval taxonomy, host relations, life histories and tried to apply these untraditional aspects for the classificication of suprageneric taxa. Some of his approaches were approved generally by the braconidologists. The list of his publications contains more than 200 items of which more than 40 were dedicated to braconids and others to forest entomology and protection problems. Fifteen of them are books or book chapters.

M. Čapek represented Czechoslovak entomology on an international level by his active participation in several worldwide scientific congresses, conferences and symposia. In 1962-1963, he spent one year in Canada as a postdoctorate fellow of the National Research Council of Canada.

After his retirement in 1991, he returned to Brno, the town of his school studies, where he continues in his braconid studies. We wish Miroslav Čapek, our friend and nice man health and energy for further studies in braconidology.